

УДК 111.11:111.32:27-587.6 (043.3)
DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v040.2023.5>

В. О. Крилова (Світла)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6675-3433>
кандидат філософських наук,
докторант
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ТЕКСТ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ХАРИЗМИ АВТОРА

У часи вільного доступу до різноманітних наукових та художніх текстів у мережі Інтернет стирається поняття авторства. У нашого сучасника виникає спокуса скачування та привласнення значної кількості таких текстів, компіляції та інтерпретації чужих думок та подання їх як власного інтелектуального надбання. Творчий підхід, критичність мислення, аналіз авторських унікальних ідей у сучасних студентських роботах або навіть наукових дослідженнях відходять на задній план через таку спокусу плагіату. Тому тексти все менше виражають унікальну особистість автора, його світогляд і харизму, в них втрачається цілісність та щирість. Наявним виступає еkleктичне наслідування такими «авторами» іншим авторам замість вираження власного авторського екзистенціального шарму через духовно-душевний діалог із читачем.

Подібні тенденції актуалізують потребу осмислення тексту як результату харизми автора та аналізу можливостей впливу такого тексту на читача.

Дослідження феномену харизми та її впливовості у соціумі здійснювали М. Вебер, Е. Трельч, Д. Еммет, Р. Зом.

Феномен харизми у контексті політичного лідерства аналізують у своїх роботах такі дослідники як Й. Бенсман, Ж. Блондель, М. Гайвант, Р. Глассман, Р. Лінг, К. Фрідріх, А. Уілнер, А. Швейцер.

Аспекти харизматичного керівництва взагалі та феномен харизматичного іміджу керівника зокрема досліджуються у роботах таких дослідників як Б. Аволіо, У. Гарднер, Д. Конгер, Р. Канунго, Р. Хаус.

Феномен харизми й харизматичної комунікації у своїх дослідженнях осмислюють Р. Даліо, В. ван Едвардс, О. Ф. Кабейн, П. Кінг, Е. Лей, Дж. Н. Ландрам, Ніколаус Б. Енкельман, Ч. Хуперт.

Академічну харизму, особливості її впливу та історичні трансформації досліджує В. Кларк.

Харизму в освітньому просторі й харизматичність іміджу педагога аналізують сучасні українські дослідники Г. Васянович, В. Томіліна. Акторську харизму досліджує Р. Біль.

Постать митця, оратора, мудреця осмислюється ще Платоном та Арістотелем. Феномени авторської особистості, авторського твору та

книги, аналізуються у роботах таких дослідників як Ж. Делез, Ж. Дерріда, М. Фуко, К. Юнг. Діяльний аспект слів осмислює Д. Остін.

Текст як особливу «зону соціальної дійсності» [18, с. 35] та проблему інтертекстуальності як «міжтекстового діалогу» [18, с. 173] досліджує Ю. Кристева.

Мистецькі ключі до написання художніх та публіцистичних текстів аналізують К. Воглер, Ю. Вольф, Д. Кемпбелл, Д. Трубі, Р. Маккі, С. Кінг, О. Рог, Д. Н. Фрей.

Феномен взаємодії філософії із літературою, а також можливості філософського тексту осмислюють сучасні українські дослідники І. Захара, О. Лосик, К. Кириленко, Т. Кононенко, Т. Шелест. Метаморфози текстуальності української філософської словесності аналізують Т. Кононенко, В. Пацунов. Фоносемантичний, фоностилістичний зміст текстів різних жанрів та їх філософську інтерпретацію осмислюють О. Добродум, С. Іваненко. Діалогічність медійних текстів аналізується у роботах О. Зінчиної. Мистецтво як текст досліджує О. Бенюк. Текст у контексті медіа аналізують М. Кириченко та В. Пітцик. Текст та гіпертекст у сучасному суспільстві вивчають Н. Алатирева, В. Кіт, Ю. Трач. Феномен авторського тексту усвідомлює О. Неживий.

Методологічним ключем нашого дослідження є підхід метаантропології Н. Хамітова, – вчення про буденне, граничне і метаграничне буття людини, а також буденний, особистісний та філософський типи світогляду, що відповідають цим вимірам буття. Плідним виступає і концепт Н. Хамітова про розв'язання протиріч людського буття, що є вирішальним критерієм філософського мистецтва. Значущим виступає підхід К. Юнга про несвідоме авторської особистості, її інверсивність та екстраверсивність, у рамках якого мислитель аналізує специфіку взаємовпливу особистості автора та його тексту в творчому процесі.

Отже, метою дослідження виступає концептуалізація феномену тексту, як прояву харизми автора, а також можливостей впливу такого тексту на читача у екзистенціальних вимірах буття людини.

Почнемо із визначення харизми людини. Харизма це – екзистенціальний шарм, що не лише притягує, захоплює інших, а й актуалізує їх

на конструктивні життєві трансформації. Якщо мова йде про харизму творчої людини, зокрема, автора тексту, можна сказати, що його екзистенціальний шарм може проявлятися не лише у поведінці, а й у тексті, що демонструє читачеві його особистість, світогляд та цінності.

На думку В. Кларка, академічна харизма проявляється не в усних виступах науковців, педагогів, мислителів, а «публікаціях та письмовій експертності або рецензіях» [12, с. 29-30]. Можна стверджувати, що не лише академічна харизма, а й харизма в широкому сенсі може мати різні прояви, у рамках яких людина максимально концентровано розкриває власний особистісний шарм, резонуючи із тією чи іншою діяльністю та групою. Своєрідним простором вираження харизми можуть бути пісня, лекція, фільм, книга, текст, будь-який артефакт мистецтва. Як було відзначено вище, нас цікавить саме текст, що розкриває харизму автора у внутрішньому діалозі із самим собою, а потім у діалозі з читачем.

На думку Ю. Кристєвої, текст є «складний вид практики, способи якої допоможе усвідомити особлива теорія специфічного акту означення, що здійснюється через мову» [18, с. 39]. Автор описує означення як процес «породження мовної тканини» та «я», що займає певну позицію для презентації акту означення» [18, с. 295]. Дослідниця наголошує на тому, що текст має двоїсту спрямованість, яка полягає у його орієнтації «як на знакову систему, всередині якої він створюється (мова і мова певної епохи і певного суспільства), так і на соціальний процес, в якому він бере участь як дискурс» [18, с. 36].

Відштовхуючись від думки Ю. Кристєвої, варто відзначити, що за допомогою тексту харизматичний автор може активувати певні соціальні процеси, як конструктивні, так і деструктивні. Це стає можливим за умови вкладання автором у текст актуальної загальнолюдської ідеї та надання йому певної насиченості, як смислової, так і чуттєвої. Виражена ідея тексту резонує з цінностями читача, а щире емоційне забарвлення, образність і ритмічність актуалізують його співпереживання. Прикладом такого тексту може бути промова М. Л. Кінга «У мене є мрія», яку він озвучив біля меморіалу Лінкольну 1963 року під час маршу на Вашингтон за робочі місця та свободу.

Наявними є випадки, коли поведінка людини не є харизматичною, проте публікації, написані нею, сповнені магнетичності, сугестивності та натхнення. Авторський текст у цьому випадку стає засобом вираження не лише думок, почуттів та ідей, а й особистісного шарму людини, яка його створила. Більше того, харизма автора, виражена у тексті, може мати властивість впливати на нього самого, надихаючи й спрямовуючи його у процесі написання тексту.

Які аспекти проявляють авторську харизму в тексті? На думку автора цієї статті – це оригінальність та новизна ідей, структурованість та гармонійність стилю, щирість автора. Окремо варто відзначити діалогічність як критерій харизми автора тексту, що проявляється у розв'язанні протиріч, заявлених у темі роботи.

М. Фуко переконаний, що текст завжди демонструє «намір автора, його умонастрій, строгість його думки, теми, що переслідують його, той основний задум, який пронизує його існування і надає йому значення» [15, с. 76]. І дійсно, лейтмотив авторського тексту виражає екзистенціальний шарм автора, що здійснює той чи інший вплив на читача, актуалізуючи або придушуючи його особистість. Якими ж є екзистенціальні особливості харизми автора тексту, що виявляє його особистісний шарм?

У координатах метаантропології можна сказати, що у буденному бутті, у якому людина скеровується волею «до самозбереження та продовження роду» [7, с. 18] і володіє «некритичним, нетворчим, несамостійним» [7, с. 195] світоглядом виникає *екзистенціально-тілесна* харизма автора. Особливістю такої харизми виступає ігнорування особистісної напруги, духовної творчості як у власному житті, так і на папері. Буденний автор може створити емоційний, проте нецілісний текст, а, у гіршому випадку, займатися плагіатом. Такий текст не є результатом особистісного натхнення автора, йому властивий парафраз як вираження думок та ідей інших авторів своїми словами. У такому тексті відсутня оригінальність, як виклад інсайтів і демонстрація сміливості автора, тому що він копіює дійсність, а не створює її нові форми силою авторської уяви та творчості. Діалогічність у такому тексті є формальною, а щирість відсутня через страх висловлення власної точки зору, тому автор може постійно цитувати авторитетних особистостей, так і не розкриваючи власну особистісну харизму.

Екзистенціально-тілесний харизматик-автор дбає саме про форму тексту, часто-густо загублюючи сенс та ідею. Так звані «тексти-одноденки» описують повсякденність та її колізії, мають вузьке коло насущних тем, в них відсутня індивідуальність стилю та глибина авторських переживань і думок. Тому такі тексти швидко забуваються читачем і не викликають бажання повернутись до них знову.

У граничному бутті харизма автора набуває яскравого вираження у тексті, та у самій його поведінці, проте може відбуватись і певна розбіжність цих проявів. Наявними є важливі екзистенціальні трансформації, які відбуваються з людиною у цьому бутті, адже вона скеровується волею до самопізнання, творчості, влади та справедливості [6, с. 31]. Набуваючи особистісного світогляду,

що є самостійним, критичним і творчим [6, с. 196], автор впевнено розкриває *екзистенціально-особистісну харизму*.

Із такою харизмою він кидає виклик буденності, підіймаючи значний пласт знань і ставлячи проблемні запитання. Глибинний інтелектуальний аналіз філософських та інших систем, наукових напрямів, шкіл і традицій, власна думка, що відстоюється автором, креативність мислення, виражають його індивідуальність і оригінальність у тексті. Екзистенціально-особистісна харизма автора тексту «підіймає з колін», спонукає читача до змін, розвитку, боротьби та ін. Такі тексти можна назвати «зухвалими текстами» [14, с. 441], що «віддаються в... душах подібно до удару молота» [14, с. 205]. У таких текстах автор-харизматик сміливо аналізує болісні питання сьогодення, зіставляє різні точки зору, підкреслює протиріччя, проте так і не вирішує їх, залишаючи відкритими.

Цікавим є те, що екзистенціально-особистісна харизма автора може проявлятися лише в тексті, а не в реальному житті. Такий автор може бути занадто скромним або замкненим у живому діалозі із Іншим, або, навпаки, занадто повчальним і монологічним, а іноді й нарцисичним. Для автора з екзистенціально-особистісною харизмою текст може бути єдиним інструментом впливу за відсутності комунікативних навичок та внутрішньої закритості.

Проте інтроверсивність екзистенціально-особистісного харизматика дозволяє йому створювати тексти, які повністю виражають його творчу волю. На думку К. Юнга, такі тексти «виникають цілком з наміру та рішучості їх автора досягти з їх допомогою того чи іншого впливу» [9, с. 136]. Мислитель відзначає, що інтроверсивний автор використовує «всю силу свого судження і вибирає свої висловлювання з повною свободою» [9, с. 136]. Розвиваючи думку К. Юнга, варто зазначити, що з одного боку, текст екзистенціально-особистісного харизматика продиктований волею до творчості, проте, з іншого боку, він не завжди свідчить про щирість автора. Такий текст часто буває або занадто відстороненим, або змістовно-незавершеним через плюральність авторських уподобань та «несистемність» особистісного світогляду, у якому відсутня «цілісність, де частини необхідно й вільно поєднані одна з іншою» [6, с. 197].

За наявності оригінальності ідей, чіткої структури та заклику до активних роздумів, текст автора із екзистенціально-особистісною харизмою здійснює тимчасовий вплив на читача, який лише торкається харизми автора, проте не переживає його текст як живе і завершене творіння. Такий текст може демонструвати «витіюватість мови» [3, с. 485], прийнятої інтелектуальною елітою або бути сповненим нонсенсів – «надлишку смислів»

[14, с. 103], що повідомляє про мозаїчність мислення автора-харизматика. Це відбувається через те, що, незважаючи на оригінальні авторські знахідки, автор граничного буття часто-густо відчуває кризу сенсу та повноти життя, тому його тексти набувають абсурдності й характеризуються «відсутністю сенсу» [14, с. 103].

У граничному бутті воля до влади автора-харизматика може доповнюватися волею до слави. У цьому випадку автор «піддає свій матеріал цілеспрямованій свідомій обробці..., на кожному кроці ретельно зважуючи можливий ефект і постійно дотримуючись законів прекрасної форми та стилю... матеріал для нього – лише матеріал, покірний його художній волі» [9, с. 136], – відзначає К. Юнг. Наявним є те, що щирість харизми автора у граничному бутті замінюється напругою волі, тому його текст народжується із цієї напруги і виступає лише засобом особистісного самовираження або маніпуляції читачем. Не варто плутати щирість із захопленням, адже воно у автора граничного буття завжди присутнє у пошуку істини, нових форм, ідей. І цей пошук може заволодіти волею автора настільки, що він втратить можливість відтворити цілісне його завершення. Тому підняті питання або заявлені ситуації так і залишаються у тексті відкритими.

З іншого боку, екзистенціально-особистісна харизма автора може виражатися й у текстах «які течуть з-під пера їх автора» [9, с. 136], підкорюючись не його волі, а несвідомому творчому імпульсу, що стає вище за нього. Це свідчить про екстраверсивність автора, який, на думку К. Юнга слідує за натхненням, а не спрямовує це натхнення у певне русло. Такого автора «захлинає потоп думок і образів, які виникли зовсім не за його наміром і які його власною волею ніколи не викликалися б до життя», – відзначає К. Юнг. За переконанням мислителя, такий автор у процесі творчості виявляє свою вторинність по відношенню до власного тексту, зокрема, й мистецького процесу взагалі. К. Юнг відзначає, що тексти «буквально нав'язують себе автору, як би водять його рукою, і вона пише речі, які його розум здивовано споглядає» [9, с. 136].

На відміну від буденного та граничного буття, у метаграничному бутті авторський текст стає насправді щирим та діалогічним, адже це буття, у якому людина скеровується волею до любові, свободи й толерантності, а її світогляд набуває рис самостійності, системності та творчості [7, с. 19-20]. Щирість автора, його любов до себе та Іншого породжують *екзистенціально-комунікативну харизму*, яка допомагає створити текст, що є вільним від будь-якого копіювання, наслідування і технологізації. Такий текст є результатом гармонії волі і натхнення автора-харизматика, який «горить» ідеями та переживає їх у власному

серці. Це – завжди оригінальний текст, у якому структурованість доповнюється «глибиною сенсу» [2, с. 191-207] і смисловою завершеністю. Тому такий текст просякнутий філософічністю автора. Ця філософічність не повчає, а викликає читача на діалог, «вмикає» його серце, фантазію та емоції, а іноді й трансформує його світогляд.

Як відзначалося вище, важливою особливістю тексту у метаграницному бутті є те, що у ньому завжди «розв'язуються протиріччя» людського буття [8], заявлені автором-харизматиком. Таке розв'язання надає тексту діалогічності та завершеності, що приводять не лише до інсайту читача, як до певного відкриття на рівні рацію, а й до катарсайту, що виступає «кульмінаційним моментом, що дозволяє поєднати раціональне й чуттєве, есенціальне й екзистенціальне, душевність і духовність» [6, с. 99].

Поняття «катарсайт» походить від феноменів «катарсис [давньогрецьке *κάθαρσις* очищення] та інсайт [англ. *insight* – проникливість]» [6, с. 99] і виступає неологізмом «метаантропології, метаантропологічної естетики, метаантропології культури, філософського психоаналізу, який визначає специфіку філософського мистецтва через поєднання катарсису та інсайту при творенні та сприйнятті тексту» [6, с. 99].

Варто відзначити, що у контексті філософського мистецтва, аристотелевський катарсис, як просвітлення душі людини шляхом проходження трагічних переживань, набуває нової повноти у поєднанні із духовним поривом особистості до нового розуміння життєвих сенсів, що дає переживання інсайту. Тому інсайт, як не просто інтелектуальне, а й духовне відкриття, очищує катарсис від трагічності, наділяючи людину не лише глибиною натхненних переживань й надією на краще, а й даруючи їй світоглядне оновлення та діяльний імпульс творити життя у відповідності з ним. Катарсайт яскраво виражається у тексті через співставлення автором-харизматиком свого власного Я і тих буттєвих протиріч, які він осмислює та переживає у процесі творення. Розв'язання цих протиріч є можливим за умови вирішення внутрішніх протиріч самого автора у випадку, коли він сам переживає катарсайт на момент написання тексту або за його допомогою. Таке духовно-душевне переживання відкриття робить авторський текст не лише завершеним, а й щирим та гуманістичним. Саме через таке переживання виражається сила екзистенціально-комунікативної харизми автора, який є відкритим Іншому як харизматичній особистості, налаштованій на особистісний, творчий, актуалізуючий діалог.

Текст у метаграницному бутті є результатом вираженої екзистенціально-комунікативної харизми автора, що полягає у любові до себе та свого читача, теплоті та діалогічності. Теплота

тексту, ніби посмішка автора, передається від його серця до серця читача, породжуючи своєрідний особистісний, духовно-душевний діалог між ними. Автор із екзистенціально-комунікативною харизмою «говорить» на папері, конструюючи у своїй уяві образ не лише своїх героїв, а й читацької аудиторії. Можна сказати, що подібні тексти відзначаються «зрілою майстерністю» [14, с. 205], вони не лише «занурюють нас у мовчання і змушують беззастережно погодитися з ними» [14, с. 205], а й актуалізують можливість внутрішнього діалогу із автором. З одного боку, ці тексти стають «авторитетними» [18, с. 330] через їх впливовість, сугестивність, наповненість сенсом. З іншого боку, вони стають «катарсайтними текстами», якщо їх розглядати у контексті значимості для життя читача і автора, де катарсис поєднується з інсайтом.

Варто відзначити, що унікальність екзистенціально-комунікативної харизми автора полягає у тому, що вона об'єднує у собі як творчі, так і поведінкові її прояви. Володіючи таким особистісним шармом, автор причаровує Інших не лише власними творами, а й надихаючим спілкуванням наживо. Екзистенціально-комунікативний автор-харизматик виступає яскравою особистістю, яка є здатною заряджати оточуючих жагою до щирого життя, щирої творчості та віри у себе й свою творчість.

У координатах підходу К. Юнга можна сказати, що у метаграницному бутті під впливом волі автора-харизматика до свободи його інтроверсивність трансформується у натхненну комунікацію. Харизма автора не замикається лише на власній особистості або на процесі творчості, не маніпулює, а творить окремий світ на папері і в житті, що виникає із щирого захоплення не лише процесом творення, а й із бачення його смислового завершення. Екстраверсивність же автора, під впливом волі до любові і толерантності, набуває своїх кращих проявів, розкриваючи його екзистенціально-комунікативну харизму як відкритість власному читачеві і направленість на нього, діалогічність, що набуває своєї глибини.

К. Юнг порівнює процес творення із живою істотою, «яка зростає в душі людини» [9, с. 277]. І дійсно, оживаючи у внутрішньому світі автора-харизматика, текст гармонізує раціональне та ірраціональне, свідоме та підсвідоме таким чином, що вони не домінують одне над одним, а доповнюють одне одне. Проявом такої гармонії стає послідовність викладення ідей, структурованість та сугестивність тексту, що поєднується із завершеністю і виражає неповторність екзистенціально-комунікативної харизми автора. Такі тексти не лише значно впливають на свідомість читачів, а й здатні конструктивно змінювати спосіб їх мислення і життя.

Виходячи зі сказаного можна зробити висновок, що будь-який текст завжди виражає відсутність або наявність харизми його автора. В залежності від того, наскільки у тексті репрезентовані оригінальність та новизна ідей, структурованість та гармонійність стилю, щирість автора, діалогічність та катарсайтність, він здійснює різний вплив на читача. У буденному бутті автор із екзистенціально-тілесною харизмою наслідую, копіює або значно відтворює тексти Інших. Такий «текст-однорідка» швидко забувається читачем через відсутність особистісної харизми його автора. У граничному бутті виникають «інтелектуальні тексти» або «зухвалі тексти», які виражають чітку авторську позицію та екзистенціально-особистісну харизму, сповнені цікавих ідей, проте не розв'язують протиріччя, заявлені автором. Це робить текст монологічним, нецілісним і незавершеним, таким, що може викликати внутрішню фрустрацію у читача. Меаграницне буття людини відкриває простір для реалізації екзистенціально-комунікативної харизми автора, яка викликає читача на конструктивний діалог, пробуджуючи його власні особистість і харизму. Такий текст, окрім щирості, діалогічності та новизни, характеризується цілісністю, завершеністю й катарсайтом, що є результатом розв'язання протиріч людського буття та міркувань автора і читача. Тому його можна назвати «авторитетним текстом» або «катарсайтним текстом».

Література

1. Кириленко К. М. Розширення меж філософського тексту як вияв інноваційних тенденцій сучасної науки. *Філософія тексту в сучасній культурі: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф.*, м. Київ, 29 березня 2019 р. Київ : КНУКіМ, 2019. 214 с., С. 91-94. URL: http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/nuk_konf/19/8.pdf (дата звернення 5.03.2023).
2. Крилова (Світла) В. О. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. Київ : КНТ, 2020. 370 с.
3. Крилова С. А. Краса людини в життєвих практиках культури. Досвід соціальної та культурної метаантропології і андрогін-аналізу: монографія. Видання 2-е, перероблене і доповнене. Київ : КНТ, 2019. 563 с.
4. Неживий О. Текстологія і джерелознавство. Від основного авторського тексту до академічного видання. *Слово і час* № 12. С. 68-76. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/142959> (дата звернення 29.02.2023).
5. Рижко О. Поняття, види, класифікації плагіату. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника : зб. наук. пр. Нац. акад. наук України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника.*, м. Львів : ЛННБУ ім. В. Стефаника НАН України, 2016. № 8. С. 134-150. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Ponyattya_vidi_klasif.plagiatu.pdf (дата звернення 29.02.2023).
6. Хамітов Н. В., Крилова С. А. Людина і культура. Словник. Філософська антропологія. Філософія культури. Культурологія. Київ : КНТ, 2022. 295 с.
7. Хамітов Н. В., Крилова С. А. Філософський словник: людина і світ. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ : КНТ, 2018. 394 с.
8. Хамітов Н.В. Искусство как разрешение противоречий жизни. Київ : КНТ, 2018. 223 с.
9. Юнг К. Архетип и символ Renaissance IV Ewo-S&D 1991, 188 с. URL: royallib.com/book/yung_karl/archetip_i_simvol.html (дата звернення 14.03.23)
10. Buber M. I and Thou. Eastford : Martino Publishing, 2010. 32 p.
11. Cabane Olivia Fox. The Charisma Myth: How Anyone Can Master the Art and Science of Personal Magnetism. London : Portfolio, 2013. 272 p.
12. Clark W. (2007) Academic Charisma and the origins of the research of the university. Chicago, Ltd., London : The University of Chicago Press, 576 p.
13. Derrida, J. Of grammatology. Corrected edition. Baltimore, Maryland: The Johns Hopkins University Press, 1997. 361 p. URL: https://monoskop.org/images/8/8e/Derrida_Jacques_Of_Grammatology_1998.p (дата звернення 20.03.23)
14. Deleuze G. The Logic of Sense NY : Columbia University Press, 1990. 393 p.
15. Foucault M. L'archéologie du savoir Paris : Gallimard. 1969, 275 p. URL: monoskop.org/images/b/b7/Foucault_Michel_L_archeologie_du_savoir.pdf (дата звернення 14.03.23).
16. Foucault M. Dits et écrits. Articles politiques conférences interviews 1954-1988. IV. 1980-1988. Paris : Gallimard. 1980, 902 p. https://monoskop.org/images/5/58/Foucault_Michel_Dits_et_ecrits_4_1980-1988.pdf (дата звернення 7.03.23).
17. King S. On Writing: A Memoir of the Craft NY : Scribner, 2010. 288 p.
18. Kristeva J. Revolution in Poetic Language (European Perspectives Series) Margaret Waller (Translator) NY: Columbia University Press, 1984. 271 p.
19. Weber M. Economy and Society : A New Translation. London : Harvard University Press. 520 p.

Анотація

Крилова (Світла) В. О. Авторський текст як результат екзистенціально-комунікативної харизми людини. – Стаття.

У даній статті обґрунтовується думка, що харизма автора може виражатися не лише у його поведінці, а й у завершеному результаті його творчої праці. Осмислюється феномен авторського тексту, що розкриває харизму автора у внутрішньому діалозі із самим собою та у діалозі з читачем.

Аналізуються випадки, коли поведінка людини не є харизматичною, проте публікації, написані нею, сповнені магнетичності, сугестивності та натхнення. Авторський текст у цьому випадку стає засобом вираження не лише думок, почуттів та ідей, а й особистісного шарму людини, яка його створила. Більше того, харизма автора, виражена у тексті, може мати властивість впливати на нього самого, надихаючи й спрямовуючи його у процесі написання тексту.

Відзначається, що у буденному бутті автор, наслідує, копіює або значно відтворює тексти інших авторів. Такий «текст-одноденка» зливається із іншими текстами і швидко забувається читачем через відсутність яскравості особистісної харизми його автора. У граничному бутті виникають «інтелектуальні тексти» або «зухвалі тексти», які виражають чітку авторську позицію та екзистенціально-особистісну харизму, сповнені цікавих ідей, проте не вирішують протиріччя, заявлені автором. Це робить текст монологічним, нецілісним і незавершеним, таким, що може викликати внутрішню фрустрацію у читача. Метаграничне буття людини відкриває простір для реалізації екзистенціально-комунікативної харизми автора, яка викликає читача на конструктивний діалог, пробуджуючи і його власну харизму. Такий текст характеризується катарсисом як єдністю інсайту і катарсису, що є результатом розв'язання протиріч людського буття й міркувань автора і читача, тому його можна назвати «авторитетним текстом» або «катарсисним текстом».

Робиться висновок, що будь-який текст завжди виражає відсутність або наявність харизми його автора. В залежності від того, наскільки у тексті репрезентовані діалогічність та катарсисність, він, виражаючи харизматичний потенціал автора, здійснює конструктивний або деструктивний вплив на читача.

Ключові слова: авторський текст, екзистенціально-тілесна харизма, екзистенціально-особистісна харизма, екзистенціально-комунікативна харизма, метаантропология харизми, метаантропология, буденне буття, граничне буття, метаграничне буття.

Summary

Krylova (Svitla) V. O. The author's text as a result of the existential-communicative charisma of a man. – Article.

This article substantiates the opinion that the author's charisma can be expressed not only in it's behavior, but also in the completed result of it's work. The phenomenon of the author's text, which reveals the author's charisma

in the internal dialogue with itself and in dialogue with a reader, is understood.

Cases are analyzed when a person's behavior is not charismatic, but the publications, written by him are full of magnetism, suggestiveness and inspiration. In this case, the author's text becomes a means of expressing not only thoughts, feelings and ideas, but also the personal charm of a person, who created it. Moreover, the charisma of the author, expressed in text, could have the ability to influence him himself, inspiring and guiding him in the process of text writing.

It is noted that in everyday being the author imitates, copies or significantly reproduces the texts of other authors. Such a «one-day text» merges with other texts and is quickly forgotten by the reader due to the lack of brightness of the author's personal charisma. «Intellectual texts» or «impertinent texts» which express a clear author's position and existential-personal charisma, are full of interesting ideas, but do not resolve the contradictions stated by the author, appear in the ultimate being. This makes the text monologic, incomplete and unfinished, which can cause internal frustration inside of reader. Transcendental human being opens up space for the realization of the author's existential-communicative charisma, which challenges the reader to a constructive dialogue, awakening his own charisma. Such a text is characterized by *catharsight* as a unity of insight and catharsis, which is the result of resolving contradictions of human existence and considered by the author and the reader, so it can be called an «authoritative text» or a «catharsight text».

It is concluded, that any text constantly expresses absence or presence of its author's charisma. Depending on the extent to which dialogicity and catharsight are represented in the text, it has a different effect on the reader, expressing the charismatic potential of the author.

Key words: author's text, existential-corporeal charisma, existential-personal charisma, existential-communicative charisma, metaanthropology of charisma, metaanthropology, everyday being, ultimate being, transcendental being.